

Pripojitev gostinskega podjetja

Na zadnji seji DS je bil sprejet sklep, da se izvede 27. in 28. novembra referendum o pripojitvi gostinskega podjetja k našemu podjetju. V zvezi s tem bodo pred referendumom še zbori delovnih skupnosti na katerih bodo vsi zaposleni še podrobneje seznanjeni o stanju gostinskega podjetja. Takrat bodo lahko postavljali tudi določena vprašanja. Kljub temu sem se odločil, da izrazim svoje mnenje o tem problemu, ker sem trdno prepričan, da si večina članov našega kolektiva ne more predstavljati zakaj je taka odločitev DS sploh sprejeta in kaj s pripojitvijo »Beti« pridobi.

V gostinskem podjetju Metlika je že 2 leti prisilna uprava zaradi izgube, ki je nastala skozi vsa leta obstoja podjetja. Občinska skupščina je skušala na vse načine sanirati izgubo tega podjetja in najti podjetje, ki bi bilo pripravljeno prevzeti in urediti poslovanje v gostinstvu. Kljub prizadevanju pa ni bilo uspeha, ker ostale delovne organizacije, katere bi po svoji dejavnosti morale prve pristopiti k reševanju gostinskega podjetja niso pokazale pripravljenosti za sodelovanje in imajo sedež izven občine. V takšnem primeru oz. položaju bi morala občinska skupščina uvesti postopek za likvidacijo gostinskega podjetja. Ker pa gostinsko podjetje izvršuje usluge za potrebe občanov torej tudi naših delavcev, je občinska skupščina poklicala predstavnike vseh gospodarskih organizacij na razgovor in predlagala naj bi vsaka gospodarska organizacija v občini razmislila o možnosti, da prevzame gostinsko podjetje in predloži pogoje pod katerimi bi bila pripravljena to izvršiti. Na osnovi te-

ga je naš DS potrdil pogoje za pripojitev, ki so jih pripravili vodilni uslužbenci.

Občinski skupščini so bili postavljeni sledeči pogoji:

1. V last gostinskega podjetja naj občinska skupščina prenese naslednje gostinske objekte in k njim pripadajoča zemljišča: Veselico, novi del zgradbe na Vinomerju, restavracijo na Kolpi v Metliki in Podzemlju in del zgradbe bivše gostilne »Makar« v Metliki.
2. Občinska skupščina naj bi še 5 let odplačevala obveznosti iz naslova investicij t. j. anuitet gostinskega podjetja in sicer v višini ugotovljene izgube, ki bo ugotovljena ob primopredaji.
3. Občinska skupščina naj v najkrajšem času poišče rešitev za izselitev stanovalcev iz Makarjeve hiše, kjer bi gostinski obrat uredil sobe za prenočišča.
4. »Beti« Metlika se obvezuje, da bo vse objekte gostinskega obrata uporabljala izključno v gostinske in turistične namene.
5. Občinska skupščina naj se obveže skupno z »Beti« najti sanacijski kredit za saniranje izgube, ki ne sme biti krajši od 7 let.

To so bili naši osnovni pogoji, katere je občinska skupščina na svoji zadnji seji v celoti sprejela, zato je sedaj naša dolžnost, da podpremo odločitev DS s pozitivnim glasovanjem na referendumu.

Gostinstvo in turizem je res dejavnost, ki nima neposredno z našo dejavnostjo nobene zveze, vendar ne smemo reči, da boljšega gostinstva in turističnih uslug ne potre-

bujemo naši delavci in člani njihovih družin.

Zavedati se moramo, da bomo v prihodnjem letu imeli s prehodom na 42-urni delavnik še več prostega časa. Z boljšo organizacijo dela in večjo produktivnostjo bodo sigurno višji tudi osebni dohodki. S tem v zvezi pa bo vedno več ljudi, ki bodo čutili potrebo za rekreacijo in kulturno življenje.

Ce pogledamo nagel razvoj turizma po drugih krajih lahko ugotovimo, da v Beli krajini na tem področju do sedaj še ni dovolj storjenega kljub izrednim pogojem, ki nam jih dajejo naravne lepote pokrajine (Kolpa, Gorjanci in kulturni ter zgodovinski spomeniki).

V zadnjem času naša celotna družba vlaga velika sredstva v razvoj turizma, zaradi slabih pogojev gospodarjenja pa gostinsko podjetje Metlika ni imelo pogojev za najemanje ugodnih kreditov s katerimi bi izboljšalo svoje usluge in razširilo dejavnost. V primeru, ko se pojavi s prošnjo za kredit podjetje, ki lahko da garancijo, da bodo sredstva res uporabljena za razvoj turizma in v roku tudi vrnjena, bo vsaka banka z večjo sigurnostjo pripravljena na sodelovanje. Finančna sredstva za razvoj turizma se dajejo v obliki dolgoročnih kreditov za investicije z nizko obrestno mero. Ker je bila v tem letu asfaltirana cesta Jurovski Brod—Ozalj, v kratkem pa bo tudi zgrajen novi most, se bo prihodnje leto povečal tranzitni promet turistov. Z ureditvijo te ceste je odprta najkrajša pot iz severne in osrednje Slovenije na Plitvice in srednji Jadran ravno skozi Metliko. Sedaj je torej zadnji čas, da se uredi kopališče ob mostu na Kolpi, kakor tudi gostinski obrati v Metliki, kajti v nasprotnem primeru se ne bodo mogli zadrževati turisti na tem področju, že letos pa smo lahko ugotovili, da so bili prebivalci Bele krajine nezadovoljni v poletnih mesecih z razmerami na kopališčih.

Nadaljevanje na 2. strani

Mladi bomo tudi na referendumu dokazali, da smo bili vedno za uresničitev načel gospodarske in družbene reforme. Zato bomo enotno glasovali z: da.

Ob prazniku občine Metlika

Pred 25 leti, 26. novembra 1942 so slovenski in hrvaški partizani premagali belogardiste na Suhorju in dokončno uničili njihovo postojanko. Poleg orožja, sanitetnega materiala in hrane so dobili v roke tudi voditelje bele garde na metliškem področju. Izdajalce slovenskega ljudstva, ki so verska čustva preprostih ljudi izkoriščali v najpodlejše namene, je zadela zaslužena kazen. Bela garda pa je doživela udarec, od katerega se ni več nikoli opomogla. Suhorska zmaga je med prebivalstvom močno odjeknila, vendar lahko trdimo, da so naši ljudje, ki so z vsem srcem delali in živeli za partizane, kaj takega tudi pričakovali. Prepričani so bili, da je nekje pravica ter, da bodo morilci in izdajalci nekoč kaznovani. Da pa tega dogodka ne bi tako hitro pozabili, so ravno 26. november izbrali za svoj občinski praznik.

Ceprav sem mislil v tem uvodniku spregovoriti predvsem o uspehih, doseženih po vojni, mi najbrž ne boste zamerali tega skoka nazaj v zgodovino. Zato mi dovolite, da spregovorim nekaj besed tudi o Metliki pred vojno. Bila je majhno

podeželsko mestece brez industrije. Prebivalci so se ukvarjali predvsem z obrtjo in kmetijstvom. Zaposlenih praktično ni bilo. Pa vendar trdijo starejši Metličani, da bi se lahko naše mesto že pred vojno postavilo na noge. Takole pravijo: »Metlika bi bila lahko danes to, kar je Kranj ali Borovo. To so pred vojno preprečili metliški veljaki, ki so se zavedali, da bo z industrijo prišel tudi proletarijat. Tega pa so se bali, zato so vse ponudbe za gradnjo tovarne odklanjali, češ če bo tovarna v Mestnem logu, kje si bodo potem mestni siromaki nabrali drva. Če bi bila industrija, siromakov ne bi bilo, drva pa bi vsak lahko kupil sam.«

Naj bo kakorkoli že, prišla je vojna in z njo revolucija. Socializem je nastopil tudi pri nas svojo zmagovito pot in pripeljal s seboj napredek in boljše življenje. Povsod po naši domovini, porušeni in požgani, so rasle nove tovarne. Delavci so jih gradili ob slabi hrani in slabo oblečeni. Toda potrpeži so. Vedeli so, da gradijo sebi in da bodo sami gospodarili z zaslužkom svojih rok. Z uvedbo samoupravlja-

nja se je to v celoti uresničilo.

V vsem povojnem vrvežu in hiri obnovi tudi naša občina ni stala ob strani. Najprej je bilo treba pozidati in obnoviti porušene domove. Ob široki družbeni podpori je bilo to tudi storjeno. Danes po naših vaseh in v mestu ni več sledov vojne. Ostale pa so globoke rane in bolečine za vsemi tistimi, ki so dali za našo svobodo največ kar so mogli — svoja življenja. Obuditi jih ne moremo, da bi tudi oni uživali tisto, za kar so se borili — lepše življenje. Dolžni pa smo jim nekaj, to je globoko spoštovanje in zahvalo.

Po končani obnovi je bilo treba misliti tudi na elektrifikacijo in vodovod. Električni sveti danes v vsaki vasi naše občine. Tudi vodovod je skoraj že povsod. Kjer ga pa ni, pa so zanj pripravljene načrti ali pa so dela že v teku.

Kmalu po vojni pa so zrastle v Metliki tudi prve tovarne. Beti, Novoteks, Komet, IMV in druga podjetja dajejo kruh veliki večini prebivalcev naše občine. Danes naš človek ne gleda s skrbjo na jutrišnji dan, kaj mu bo prinesel. Zaveda se, da mu je eksistenca oskrbljena. V zahvalo pa je tudi on pripravljen pomagati naši skupnosti, če kje zaškrpije in ni denarja za določene potrebe. Lep primer je 10-letni samoprispevek v Metliki. S sredstvi, ki so jih prispevali občani, smo zgradili šolo, gasilni dom, vrtec, uredili pločnike in mesto. Naši delavci niso nikoli godrnjali, ko je bilo treba poseči v žep in se izreči o samoprispevku. Vedeli so, da je bil vsak prejšnji uspešen in da so bila zbrana sredstva res smotrno uporabljena. Vsi želimo, da bi tako ostalo še vnaprej. Pohvaliti je treba tudi vse Metličane, ki so tako z ljubeznijo urejali svoje mesto, da je danes Metlika en sam park. Tudi upokojenci niso stali ob strani. Zgradili so si dom, kjer bodo lahko v miru preživljali jesen življenja. Odkar je vzela mladina kulturo v svoje roke, je tudi na tem področju precej bolje. Uspehi igralske skupine, Filmskega kluba, godbe in pevskih zborov to nedvomno dokazujejo.

Uspehov je bilo veliko in jih nisem mogel vseh naštet. Vendar bo treba še precej narediti, predvsem za kmete in borce. Ravno tu je še veliko nerešenih vprašanj, katerih se bomo morali čimprej lotiti in jih reševati.

Na koncu bi želel delavcem vaše tovarne še veliko delovnih uspehov in jim čestital ob občinskem prazniku in Dnevu republike!

Petric Egon, sekretar
Občinske konference SZDL
Metlika

Priporočitev gostinskega podjetja

Nadaljevanje s 1. strani

Po mojem prepričanju je glavni namen priključitve gostinskega podjetja k »Beti«, da se z najetimi krediti razširi dejavnost gostinstva tudi na turistično področje in s tem omogoči zadovoljevanje potreb tudi naših delavcev. Obveznost za vračilo kreditov bi moral prevzeti gostinski obrat sam, »Beti« pa naj obdrži samo vlogo poroka. Iz tega pa izhaja, da moramo gostinski obrat v sklopu »Beti« drugače obravnavati kakor pa naše ostale proizvodne enote zunaj matičnega podjetja. Po mojem mnenju naj bi se novi obrat ali organizacija združenega dela obravnavala kot samostojna pravna oseba, ki mora v tem primeru imeti:

1. Samostojno računovodstvo
2. Samostojen žiro račun
3. Samostojnost v sklepanju pogodb iz gostinske turistične dejavnosti
4. Samostojno planiranje poslovanja
5. Svoje interne akte (statut in ostale pravilnike)
6. Samostojno delitev čistega dohodka.

Odnosi z matičnim podjetjem naj bi bili regulirani s posebno pogodbo.

Posebno je zanimivo za vsakega člana našega kolektiva, da bi se izboljšalo poslovanje v menzi in trgovini. Zaradi tega bi bilo dobro prenesti upravljanje trgovine v no-

vi obrat za gostinstvo in turizem še posebej zato, ker bo nujno v najkrajšem času urediti prodajalne tudi v krajih kjer so zunanji obrati, v podjetju pa ni oddelka, ki bi se s tem lahko kaj več ukvarjal.

Vsak si bo verjetno postavil vprašanje: Kakšne prednosti bi s priključitvijo gostinskega podjetja pridobilo naše podjetje?

Če upoštevamo, da obstoja že sedaj v našem podjetju uprava obrata Družbene prehrane in da damo dotacijo temu obratu vsako leto od 25—27 milijonov S din, potem lahko računamo, da odpadejo nadalje stroški za upravo gostinskega podjetja s tem pa bo zmanjšana dotacija obratu Družbene prehrane za 8—10 milijonov S din, ker bi bila uprava enotna.

Lako računamo na to, da bo ureditev samih prostorov za družbeno prehrano v naših obratih nujno potrebna in se bi lahko te investicije obravnavale enako kot gostinski obrati.

Ker bi bil ta novi obrat samostojna pravna oseba ni bojazni, da bi naše podjetje vlagalo finančna sredstva v razširitev na škodo lastnega dohodka ali osebnega dohodka zaposlenih. Iz tega lahko sklepamo, da bo vsak član našega kolektiva podprl sklep DS s pozitivnim glasovanjem, saj bo vsak glasoval za dvig svojega standarda.

Predsednik DS:
(Karel Vardijan)

Kako smo poslovali v letošnjem letu

Primerjava podatkov tekočega razdobja v odnosu na obdobje preteklega leta daje pozitivne rezultate, razen pri ostanku dohodka — dobiček, kateri je dosežen le s 91%. Kakor vidimo je proizvodnja presežena za 12%, CD za 48% itd. Povečanje CD in materialnih stroškov je odraz prodaje trgovskega blaga, katerega nismo imeli v letu 1968 in tudi ni bilo predvideno v planu za leto 1969. Za primerjavo je dosti bolj realen podatek pod zap. št. 11, ki nam poda dejansko realizacijo tekočega leta iz lastne proizvodnje. Kakor vidimo, je v tem primeru dosežena večja realizacija le za 17%. Približno v enakem sorazmerju, kakor se je povečal CD, se je povečal tudi izvoz in je za 50% višji od doseženega izvoza v lanskem razdobju. V največjem procentu doseganja so realizirani OD, ki so doleženi s 166% in netto izplačani OD s 131%. Če upoštevamo, da imamo v tem obračunskem obdobju cca 3 do 4% več zaposlenih, potem lahko zaključimo, da so povprečni OD tekočega leta višji za 28%.

Nekoliko drugačna pa je slika, če primerjamo realizacijo 30. 9. s sprejetim planom. Navidezno so nekateri podatki zelo pozitivni, dejansko stanje pa je nekoliko drugačno. To se odrazi skoraj pri vseh primerjalnih postavkah.

Proizvodnja je dosežena s 66%. Ker pri izračunu vrednosti niso upoštevane dejanske cene izdelkov (se večkrat spreminjajo, nižajo itd.) je dejanska vrednost proizvodnje 53.589.000 din, kar predstavlja 72% planiranega zneska. Znesek dosežene proizvodnje je izračunan na podlagi dejansko dosežene realizacije tekočega leta iz lastne proizvodnje korigirane z različno zalogo gotovih izdelkov v tem razdobju. Povečanje zalog gotovih izdelkov znaša 2.307.000 din. Zaradi netočnih podatkov o vrednosti proizvodnje bo potrebno v bodoče spremeniti obračun in evidentiranje. Predlaga se, da se vodi evidenca o doseganju proizvodnje po lastnih cenah. S tem načinom obračuna bi morali začeti s 1. 1. 1970.

Ravno tako ni mogoče primerjati podatkov CD in materialnih stroškov. V planu namreč ni predviden promet s trgovskim blagom, kakor tudi ne stroške nabavne cene trgovskega blaga. Vrednost trgovskega blaga znaša cca 8.560.000 din, kar predstavlja 10% CD. V kolikor te realizacije ne bi bilo v tem obdobju, bi znašal procent doseganja v odnosu na plan 73% ali 2% izpod plana. Tudi pri tem doseganju se prepleta neplačana realizacija iz preteklega leta, ki vsekakor pozitivno deluje na krajša obračunska obdobja; zato smo skušali realno

sliko tekoče realizacije prikazati pod zap št. 11 kateri podatek prikazuje, da smo dosegli le 69% plana in, da smo kar 6% izpod planiranih obvez. Skoraj enako doseganje predstavlja tudi izplačilo OD, kar dokazuje, da so naši pravilniki, predvsem pa pravilnika o delitvi dohodka in OD res odraz doseganja proizvodnje in realizacije.

Primerjava materialnih stroškov je po tem obračunu precej otežena. Kot je razvidno so materialni stroški realizirani s 87% ali za 4% nad doseganjem CD. Tako visok % materialnih stroškov je zaradi velike nabavne cene trgovskega blaga v CD. Konkretno pri naši prodaji trg. blaga znašajo materialni stroški ali nabavna vrednost trg. blaga cca 98% od CD, pri prodaji lastnih proizvodov pa znašajo materialni stroški 70%; torej razlika pri realizaciji trg. blaga znaša v povečanih materialnih stroških za din 2.408.000 ali za 4%. Če sedaj upoštevamo to odstopanje, je doseganje materialnih stroškov enako doseganju CD, to je 83%.

tavlja komaj enostavno reprodukcijo podjetja. Verjetno, da bodo potrebni drugi ukrepi in zagotovila za doseganje boljših finančnih uspehov. O tem je bilo veliko napisanega v letnem in polletnem poročilu, sprejetih dovolj ukrepov in obljub itd. ali stanje se do danes še ni bistveno izpremenilo. Poleg zelo drago plačanih potnikov in ostalih služb ni mogoče predvideti plana proizvodnje vsaj za tri mesece in plasiranje te proizvodnje. Če kakšen artikel ne gre v prodajo ga enostavno po sklepu določenih organov znižamo in prodamo. **Do danes nismo postavili resnega vprašanja zakaj do takih znižanj pride, kdo je za to odgovoren in kdo zaradi tega manj dobi?** Prav bi bilo, da pri vsakem znižanju gotovih izdelkov ali surovin, poda odgovorna oseba temeljito obrazlago-vzrok znižanja. Smatramo, da ni dovolj le pojasnilo, da je artikel predrag in, da je konkurenca cenejša. To za normalnega upravljalca in proizvajalca ne zadostuje.

Zadevo je potrebno pogledati ne-

V četrtek, 27. 11. 1969 vsi na referendum. S svojo udeležbo in glasovanjem z da, bomo dokazali, da smo zreli samoupravljalci in da podpiramo gospodarski napredek naše občine.

Nadalje lahko ugotovimo, da je dohodek doležen s 73% in čisti dohodek — dobiček — z 91%. Poslednji je v odnosu na plan pozitiven, toda v odnosu na lansko razdobje pa negativen in sicer zaradi tega, ker je bil v istem razdobju lanskega leta ostanek večji za 9%. Odstopanje je nastalo zaradi višjih OD tekočega leta, kateri pa so še vedno pod planom za 5%. Iz celotnega pregleda lahko zaključimo, da je bilo poslovanje v tekočem obračunskem obdobju navidezno uspešno, kateri uspeh pa se izključno odraža v višjih OD. Na račun povečanja OD je delno tudi zmanjšan ostanek dohodka in sicer za cca 9%. Del povečanja OD je odraz boljšega rezultata, to je 22% in 9% na račun skladov podjetja. Pri takem stanju se postavlja zelo resno vprašanje glede bodočega izplačila OD in dobička. V letu 1970 bomo prisiljeni skrajšati delovni tedi na 42 ur, kar predstavlja preko 4% od sedanjega delovnega časa. Vsi smatramo, da so sedajni OD glede na že obstoječe in predvidene podražitve prenizki, vsled česar bodo potrebna razmišljanja o zvišanju kalkulativnih postavk vseh zaposlenih. Pri tem se postavlja vprašanje na račun katerih sredstev ali stroškov se naj korigirajo OD? Na račun dobička to skoraj ne bo mogoče, kajti obstoječi obstanek zago-

koliko globlje in sicer od raziskave tržišča, planiranja, nabave surovin, proizvodnje, lastne in prodajne cene itd. To so navidezno male stvari ali v pogledu CD in dobička zelo važne. Okrog teh zadev se vse službe absolutno premalo ukvarjajo. Trditev, da je samo v produktivnosti osnovni smoter in cilj zmanjšanja LC je popolnoma zgrešen. To je lahko samo vzporedni prihranek, večji del teh stroškov pa je mogoče znižati s pravočasnim in pravilnim planiranjem, pravočasno zagotavljanju osnovnega in pomožnega materiala po zmernih cenah, z zmanjšanjem zastojev, pravočasno proizvodno določenih količin gotovih izdelkov po barvi in velikosti in pravočasno izdobja našim kupcem. S tem bi lahko zmanjšali zaloge, nemoteno proizvajali in pravočasno zadovoljili kupce in potrošnike. Iz poznejših podatkov bomo videli, da so pri nas v večini primerov stvari drugačne. O tem je bilo že veliko pisanega in razpravljane, toda če bomo hoteli imeti pri tej delitvi večji kos kruha, potem bomo tudi pri nas morali preiti od razprav k dejanjem in k konkretno začrtanim nalogam. Sedaj, ko bomo ponovno formirali plansko-analitski oddelek, seveda v nekoliko močnejši in drugačni vlogi kot dosedanji, lahko računamo, da se bodo marsikateri stvari spremenile in izboljšale.

PREGLED REZULTATOV POSLOVANJA PO OBRATIH V ČASU OD 1. 1. — 30. 9 1969

v 000 din

Zap. št.	Besedilo	Za celotno podjetje					Obrat Metlika		
		Real. 31. 9. 68	Plan 1969	Real. 30. 9.	% izvrš. 1968	% izvrš. 1969	Plan	Real.	%
1.	Proizvodnja	43.867	74.696	49.006	112	66	41.438	25.314	61
2.	Celotni dohodek	49.158	87.834	72.595	148	83	50.278	44.781	89
3.	Materialni stroški	34.408	61.145	53.296	155	87	34.433	31.325	91
4.	Amortizacija	981	2.296	1.585	162	69	1.421	1.339	94
5.	Dohodek	13.769	24.393	17.714	129	73	14.424	12.117	84
6.	Pogodbene obveznosti	1.184	1.357	12.982	109	95	733	827	113
7.	Zakonske obveznosti	698	1.514	753	108	50	860	489	57
8.	Osební dohodek	6.434	16.058	10.685	166	66	9.719	6.831	70
9.	Dobiček	5.453	5.464	4.978	91	91	3.112	3.970	128
10.	Razmerje delitve	62:38	75:25	70:30	—	—	76:24	63:37	—
11.	Dej. real. tek. leta iz last. pr.	43.867	74.696	51.282	117	69	41.438	27.768	67
12.	Netto izpl. OD	5.756	10.730	7.518	131	70	7.245	5.348	74
13.	Povprečno število zaposlenih	1.025	1.070	1.059	103	99	697	702	101
14.	Povp. št. zap. na podl. vkal. ur	1.002	1.025	1.044	104	102	672	699	104
15.	Povprečni OD po obratih	649	830	800	123	96	898	850	95
16.	Izvoz v \$	600	1.237	903	150	73	885	611	69
	— zapad	600	1.237	864	144	70	885	572	65
	— vzhod	—	—	39	—	—	—	39	—
17.	Dinarska vrednost izvoza	8.775	18.091	13.206	150	73	12.943	8.933	69
18.	Udeležba izvoza v CD	18 %	20 %	18 %	—	—	26 %	20 %	—

Zap. št.	Besedilo	Obrat Črnomelj			Obrat Mirna peč			Obrat Dobova		
		Plan	Real.	%	Plan	Real.	%	Plan	Real.	%
1.	Proizvodnja	18.255	12.926	71	7.391	5.154	70	7.612	5.612	74
2.	Celotni dohodek	20.063	13.794	69	8.602	7.775	90	8.891	6.245	70
3.	Materialni stroški	14.928	11.153	75	5.852	6.101	104	5.932	4.717	80
4.	Amortizacija	426	123	29	207	57	27	242	66	27
5.	Dohodek	4.709	2.518	54	2.543	1.617	64	2.717	1.462	54
6.	Pogodbene obveznosti	299	226	76	149	110	74	176	135	77
7.	Zakonske obveznosti	316	127	40	156	62	40	182	75	41
8.	Osební dohodek	3.117	1.875	60	1.512	895	59	1.710	1.084	63
9.	Dobiček	977	290	30	726	550	76	649	168	26
10.	Razmerje delitve	76:24	87:13	—	68:32	62:38	—	72:28	87:13	—
11.	Dej. real. tek. leta iz last. pr.	18.255	11.986	66	7.391	6.564	89	7.612	4.964	65
12.	Netto izpl. OD	1.672	1.060	63	851	500	59	962	610	63
13.	Povprečno število zaposlenih	179	169	94	91	84	92	103	104	101
14.	Povp. št. zap. na podl. vkal. ur	170	163	96	85	82	96	98	100	102
15.	Povprečni OD po obratih	820	723	88	818	680	83	818	678	83
16.	Izvoz v \$	113	114	101	—	—	—	240	178	74
	— zapad	113	114	101	—	—	—	240	178	74
	— vzhod	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17.	Dinarska vrednost izvoza	1.653	1.667	101	—	—	—	3.510	2.603	74
18.	Udeležba izvoza v CD	8 %	12 %	—	—	—	—	40 %	41 %	—

Ob dnevu republike in prazniku občine Metlika želimo vsem delovnim ljudem v naši komuni še veliko delovnih uspehov!

Delavski svet
Upravni odbor
Osnovna organizacija ZK
Sindikalna organizacija »Beti« in
Aktiv Zveze mladine Slovenije

» B E T I «

Izdaja: Belokranjska trikotajna industrija Metlika,

Ureja uredniški odbor:

Silva Dular, Mirko Jelenič
(odgovorni urednik), Jurij
Matekovič, Stane Mrvar, Slavko
Nemanič, ing. Franc Oletič,
Slavko Šiler, dipl. ing.
Ružica Škof.

Izhaja enkrat mesečno v 1300 izvodih.

Tisk: Papirkonfekcija, Krško.

Uvajanje obračuna po direktnih stroških

Z novim zakonom o ugotavljanju in delitvi dohodka v podjetjih je bilo podjetjem prepuščeno, da s svojimi internimi predpisi urejuje določene stvari, ki jih je prej urejal zakon. S sprejemom tega zakona smo dobili možnost za uvedbo metode obračuna po direktnih stroških — direct costing metoda.

Ta metoda temelji na delitvi stroškov, ki nastajajo v proizvodnji na direktne in indirektno. Direktne stroški so tisti, ki so neposredno povezani z obsegom proizvodnje — to so izdelavni material in izdelavni osebni dohodki. Indirektni pa so vsi ostali stroški poslovanja podjetja, ki ne nastajajo direktno zaradi posameznega proizvoda ampak so posledica poslovanja podjetja kot celote. V kalkulacijah jih po določenih odstotkih (ključu) kot režijske stroške pribijemo na ceno materiala in izdelavnih plač za vsak proizvod. Taka klasična kalkulacija prikazuje seštevek vseh stroškov, ki ga mora pokriti prodajna cena določenega proizvoda. Metoda obračuna po direktnih stroških pa v kalkulacijah abstrahira indirektno (fiksne) stroške in upošteva samo direktne (variabilne stroške).

Lastna cena proizvoda je po kalkulaciji samo vrednost izdelavnega materiala in izdelavnih plač. Tako nastajajo v poslovanju podjetja kot celote direktne stroški, ki se jih po tej metodi spremlja oziroma izračunava s kalkulacijami in indirektnimi stroški, ki so iz kalkulacij izločeni. Prodajna cena za vsak proizvod se določa bistveno drugače. Osnova je kalkulacija proizvoda in tako imenovano pokritje kot pribitek kalkulacijski osnovi, to je del indirektnih stroškov, ki naj jih pokriva prodaja tega proizvoda. Prodajna služba ima pri določenih prodajnih cenah v vidu indirektno stroške kot celoto za določeno obdobje in jih poljubno razdeljuje na posamezne proizvode pač v odvisnosti od položaja na trgu za vsak posamezni primer. Tako se lahko na proizvod, ki je iskan na trgu in gre ne glede na ceno dobro v prodajo, pribije večje pokritje s proizvodi, ki imajo večjo konkurenco in so na trgu manj iskani pa se lahko nastopa z nižjo ceno saj so indirektni stroški pokriti že s prodajo konjunktnejših proizvodov. Lastna cena se po novi metodi spremeni in pomeni nek proizvod prodajati z izgubo šele takrat, ko se s prodajno ceno ne pokrivajo niti stroški (material, OD izdelave).

Pomembno prednost pomeni tudi vodenje in izkazovanje zalog gotovih izdelkov in nedovršene proizvodnje. Zaloge so ovrednotene v taki višini kot se na trgu sigurno lahko plasirajo, torej ne pomenijo nekega učinkovitega dohodka.

Urejanje obračuna po direktnih stroških je pogojeno z natančnim in pravočasnim planiranjem. Planški oddelek mora planirati vse stroške v podjetju, tehnični in prodajni oddelek pa morata strogo upoštevati planirano količinsko proizvodnjo. Spremljanje dejanskih stroškov in primerjava s planiranimi pa so že same po sebi analize, ki samo s prikazom odstopanj opozarjajo na nepravilnosti v poslovanju.

V našem podjetju smo že pred letom dni začeli razmišljati o tej metodi, vendar nismo imeli še vseh pogojev za te spremembe. Z ustreznimi kadrovskimi spremembami rezerviranimi sredstvi za razvrednotenje zalog in s pomočji strokovnjakov iz tega področja pa imamo

pogoje za uspešno izvedbo te metode. Na eni izmed zadnjih sej je tudi DS podjetja postavil komisijo za izvedbo obračuna po direktnih stroških. Za strokovno pomoč smo se dogovarjali z Zavodom za ekonomiko in revizijo poslovanja iz Ljubljane in Zavodom za napredek gospodarstva iz Celja. Strokovnjaki celjskega zavoda so ravno po tem vprašanju že delali v »Pletenini« v »Novoteksu«, »IMV« v Novem mestu in »Topsu«. Uvedbo metode obračuna povezujemo z uvajanjem in prilagajanjem dokumentacije in poslovanja z visokomehanografsko obdelavo podatkov. Po predvidevanjih bomo prišli na novi obračun s 1. 1. 1970 čeprav bi treba vsebinski del prehoda urejati in delati še precej časa po tem datumu.

V sredo, 26. 11. 1969 bo svečana seja delavskega sveta podjetja. Na seji se bomo spomnili na dogodke v novembru 1942, obravnavali razvoj našega podjetja in v počastitev občinskega praznika podelili nagrade članom kolektiva.

Za dan republike 29. november in občinski praznik 26. november čestitamo vsem svojim bralcem in sodelavcem. Hkrati prosimo za še večje dopisovanje v naše glasilo.

Uredniški odbor glasila »Beti«

Kako sva si različna

Moja ljuba mati je zmeraj rekla mi, Polona ti predraga, kaj boš postala TI.

Danes bom šivilja, pa jutri kuharica, če pride kak falot, pa zvesta ljubica.

Jaz se ne sekiram, prepevam skozi vas, ponoči se potepam, k falotom hodim spat.

Sem »cajzelca« dobila, me strašno rad ima, ponoči biljarde špila, nikol ga ni doma.

Otroci so jokali, ker kruha ni bilo, biljard smo zdaj prodali, da športa več ne bo.

A. R.

Ha, ha, ha, ha

Na sodišču

Sodnik: Kaj bo z vami obtoženi! Deset let ste že presedeli v zaporu, zdaj pa ste spet tukaj?

Obtoženi: Hm, tov. sodnik saj ste me sami poklicali, razen tega pa nisem sedel deset let, saj sem tudi ležal in se dnevno pol ure obvezno sprehajal!

Iznajdljivi Tonček

Mati se jezi nad Tončkom rekoč: ali se ob treh pride iz šole, ko ste imeli pouk samo do dveh? »Neka gospa je izgubila ta rdeči stotak«, je odvrnil Tonček.

»Kaj ti je bilo to mar? Domov bi šel kot drugi, ne pa, da si ji ga pomagal iskati.

»Saj ga nisem izkal mama, le nogo sem držal na njem toliko časa, da je gospa odšla.«

